

ส่วนที่ 2

แนวปฏิบัติในการให้บริการวิชาการ

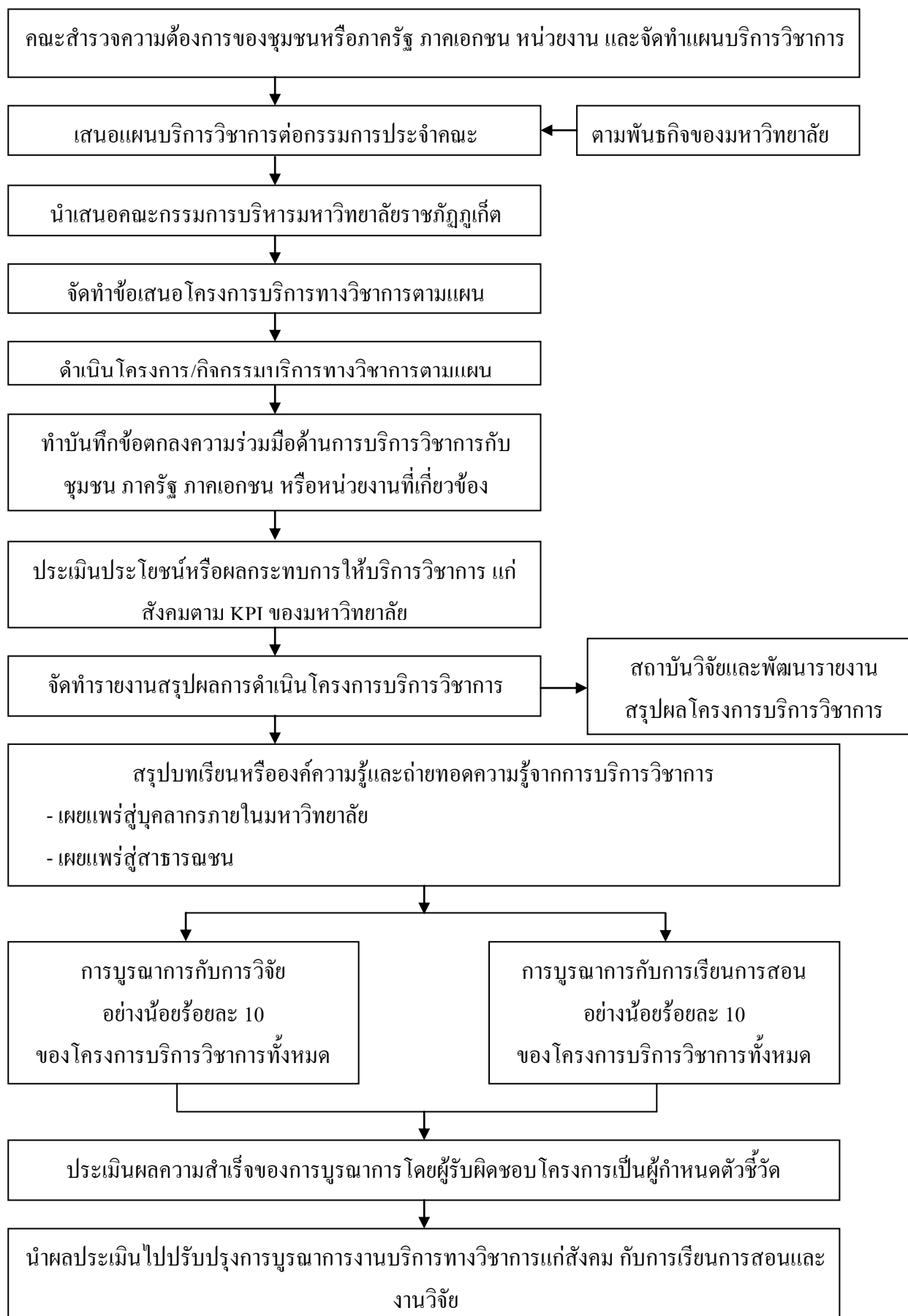
สถาบันวิจัยและพัฒนา มีการวางแผนทางขั้นตอนและหลักเกณฑ์การให้บริการวิชาการด้านต่างๆ ที่สัมพันธ์กับพันธกิจของมหาวิทยาลัย โดยมีการกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

กระบวนการบริการทางวิชาการ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มีระบบและกลไกการบริการทางวิชาการ และได้ดำเนินการตามระบบที่วางไว้ โดยเริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชน เพื่อกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ แล้วนำไปจัดทำแผนบริการทางวิชาการ เพื่อจัดหางบประมาณสนับสนุน โดยในส่วนของมหาวิทยาลัยเองมีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานประจำด้านอื่น ๆ ของอาจารย์และบุคลากร เช่น การนำนักศึกษาไปจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน นอกจากนั้นมีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการวิจัย เช่น มีการนำผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์จริงเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในหลายภาคส่วน ตลอดจนนำความรู้ประสบการณ์จากการให้บริการทางวิชาการมาพัฒนาต่อยอดไปสู่การทำวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ เป็นต้น จากนั้นมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีการประเมินผลสำเร็จของการบริการทางวิชาการและมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย

สรุปกระบวนการบริการทางวิชาการ ดังนี้

กระบวนการบริการทางวิชาการแก่สังคม

จากแผนภูมิ สรุปการดำเนินการของกระบวนการบริการทางวิชาการ ได้ดังนี้

1. การสำรวจความต้องการของชุมชนหรือศึกษาความต่อเนื่องของโครงการเดิม (ถ้ามี)

ในการบริการทางวิชาการควรเริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชน เพื่อกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ และเสริมสร้างความเข้มแข็ง เพื่อนำไปจัดทำเป็นโครงการ โดยกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จและเป้าหมายร่วมกับชุมชน

2. จัดทำแผนบริการทางวิชาการและเสนอแผนบริการทางวิชาการตามลำดับขั้นตอน

ในขั้นตอนนี้สถาบันวิจัยและพัฒนาได้นำเสนอแผนบริการทางวิชาการต่อผู้มีอำนาจอนุมัติตามลำดับขั้นตอน คือ เสนอต่อกรรมการประจำคณะ ต่อจากนั้น เสนอต่อคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย ราชภัฏภูเก็ตและกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตามลำดับ

3. จัดทำข้อเสนอโครงการ

เมื่อแผนบริการทางวิชาการได้รับการอนุมัติแล้ว ผู้รับผิดชอบดำเนินโครงการ โดยจัดทำข้อเสนอโครงการ และใช้แบบเสนอโครงการบริการทางวิชาการ และดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณตามแนวปฏิบัติการการเบิกจ่ายงบประมาณ ซึ่งสถาบันวิจัยและพัฒนาดำเนินการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม จะต้องยึดถือตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เรื่องแนวปฏิบัติการเบิกจ่ายงบประมาณ หมวดค่าตอบแทน วัสดุ และรวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้เบิกจ่ายจากหมวดอื่นใดในลักษณะค่าตอบแทน วัสดุ

4. การดำเนินการบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

ในการดำเนินการบริการทางวิชาการแก่ชุมชน สามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการขั้นดำเนินการ และขั้นหลังดำเนินการ

4.1 ขั้นเตรียมการ มีการดำเนินการ ดังนี้

- 4.1.1 ทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการและวิทยากร
- 4.1.2 เชิญวิทยากร
- 4.1.3 ขอจัดซื้อจัดจ้าง
- 4.1.4 ขออนุมัติเบิกจ่ายค่าตอบแทน (ตทก. และ ตทข.)
- 4.1.5 ขออนุญาตไปราชการ / การจัดเตรียมยานพาหนะ
- 4.1.6 ขออนุญาตใช้สถานที่
- 4.1.7 ขออนุญาตพานักศึกษาออกนอกสถานที่
- 4.1.8 ขอยืมเงินทรงจ่าย

ทั้งนี้ แต่ละโครงการอาจมีการดำเนินการอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ทั้งนี้ตามลักษณะของโครงการ เช่น มีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ด้านการบริการทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.2 ระหว่างดำเนินโครงการ มีการดำเนินการ ดังนี้

4.2.1 ประเมินความรู้เบื้องต้นของผู้รับบริการ เพื่อปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย (ถ้ามี) เช่น ใช้แบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย

4.2.2 ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการดำเนินโครงการที่กำหนดไว้

4.2.3 ถอดบทเรียนระหว่างดำเนินกิจกรรม เพื่อเป็นการสรุปความรู้ความเข้าใจของผู้รับบริการ หลังปฏิบัติกิจกรรมของโครงการ

4.3 หลังดำเนินโครงการ มีการดำเนินการ ดังนี้

4.3.1 รวบรวมผลการประเมินทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ จำนวนผู้เข้าร่วม ความรู้ความเข้าใจ ความพึงพอใจ

4.3.2 ทำหนังสือขอบคุณวิทยากร

4.3.3 ส่งหลักฐานการจัดซื้อจัดจ้าง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ (ภายใน 1 เดือน หลังจากขอขี้มเงินทรองจ่าย)

4.3.4 การสรุปและถอดบทเรียน ซึ่งเป็นการสรุปความรู้ที่ได้รับหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินการโครงการที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ขึ้น

5. ติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ในการติดตามผลการนำความรู้ที่ได้ให้บริการทางวิชาการไปใช้ประโยชน์ของกลุ่มเป้าหมาย ควรทำการติดตามหลังสิ้นสุดโครงการภายใน 1 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือน

6. สรุปผลประเมินความสำเร็จของการบริการวิชาการ และการจัดทำรายงาน

เมื่อดำเนินโครงการบริการวิชาการแล้วเสร็จ ผู้รับผิดชอบโครงการสรุปผลประเมินความสำเร็จของการให้บริการตามตัวชี้วัดที่ผู้รับผิดชอบโครงการกำหนดไว้ ซึ่งจะต้องมีการประเมินให้เห็นถึงผลความสำเร็จของการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน หรือการวิจัย และจัดทำสรุปผลโครงการในรูปแบบรายงานเพื่อเป็นหลักฐาน โดยจัดส่งเล่มรายงานผลให้คณะและสถาบัน จำนวน 3 ชุด

7. นำผลการประเมินไปปรับปรุง

นำผลการประเมินโครงการไปปรับปรุง เช่น ปรับปรุงหลักสูตร / กิจกรรม / งบประมาณ / คณะดำเนินงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของการให้บริการ พัฒนาแผน พัฒนาระบบงาน

8. นำความรู้จากการบริการวิชาการไปบูรณาการกับการเรียนการสอนและการวิจัย

ในการนำความรู้ ประสบการณ์จากการบริการทางวิชาการไปบูรณาการกับการเรียนการสอนหรือการวิจัยนั้น สามารถทำในแนวทางต่อไปนี้

8.1 พัฒนาเป็นหัวข้อวิจัย / โจทย์วิจัย เพื่อนำความรู้ ประสบการณ์จากการบริการทางวิชาการมาต่อยอดไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ผ่านกระบวนการวิจัย

8.2 จัดทำหลักสูตรระยะสั้น

8.3 จัดทำ มคอ. 3 ซึ่งมีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน เช่น กำหนดให้นักศึกษานำความรู้ไปจัดทำเป็นโครงการ หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน โดยระบุชื่อโครงการบริการวิชาการ

8.4 จัดทำ มคอ.5 โดยการรายงานผลการจัดการเรียนการสอนตาม มคอ. 3

9. เผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

สถาบันวิจัยและพัฒนา มีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการทางวิชาการ โดยส่งเสริมให้เกิดกระบวนการถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรภายในหน่วยงาน และสู่สาธารณะ ซึ่งทำโดยการสื่อสารผ่านวิธีต่าง ๆ อาทิ จัดเสวนา ประชุม เผยแพร่ทาง website ฯลฯ

กล่าวโดยสรุปสถาบันวิจัยและพัฒนาได้พัฒนาระบบงานบริการทางวิชาการ โดยวางแนวทางและขั้นตอน และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่มีการบริการทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ท้องถิ่น และเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

การจัดทำข้อเสนอโครงการ

ในการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอดำเนินโครงการตามแผนนั้น สถาบันวิจัยและพัฒนาได้ใช้แบบฟอร์มรองรับโครงการพัฒนาตาม ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย 2557 (การบริการวิชาการ) ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2556 ของกองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต รายละเอียดในภาคผนวก โดยการกำหนดประเด็นต่างๆของโครงการ เช่น

เป้าหมายของโครงการ ควรกำหนดให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ได้ระบุไว้แสดงถึงปริมาณหรือระดับความสำเร็จเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

ผลที่คาดว่าจะได้รับในเชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ หมายถึง ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ เช่น การเรียนการสอน / การต่อยอดผู้บทความวิจัย / ต่อยอดผู้หนังสือ ตำรา งานวิจัย / การขยายผลสู่การปรับปรุงรายวิชาใหม่ / การขยายผลสู่การเปิดรายวิชาใหม่ / ชุมชนหรือองค์กรมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง / ชุมชนหรือองค์กรสร้างกลไกที่มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง / ชุมชนหรือองค์กรมีความเข้มแข็ง ควรระบุให้ชัดเจนในด้านผลผลิต (Output) ด้านผลลัพธ์ (Outcome) และด้านผลกระทบ (Impact)

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ คือ โครงการที่กำหนดไว้ในแผนเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายของโครงการโดยจะวัดความสำเร็จ ดังนี้

เชิงปริมาณ

1. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ (คน)

เชิงคุณภาพ

1. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้/ความเข้าใจเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. การดำเนินโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

เชิงเวลา

1. โครงการแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

เชิงต้นทุน

1. ค่าใช้จ่ายของโครงการเป็นไปตามที่ได้รับอนุมัติ (บาท)

หมายเหตุ เงื่อนไขภายหลังเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้น

จัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์พร้อมหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. โครงการที่ได้รับการอนุมัติ
2. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานบริการวิชาการ
3. ใบลงนามของผู้เข้ารับบริการวิชาการโดยแยกประเภทบุคคลภายในและบุคคลภายนอก

4. ประมวลภาพกิจกรรม
5. การประเมินผล (ให้สอดคล้องกับเกณฑ์ กพร. และประกันคุณภาพภายใน)
6. สรุปผลโครงการ แนวทางในการนำผลมาปรับปรุง
7. เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การประเมินความสำเร็จของโครงการบริการทางวิชาการ

การพิจารณาความสำเร็จของโครงการบริการทางวิชาการ มีการประเมินใน 4 มิติ ได้แก่ จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ความรู้ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมายที่รับบริการทางวิชาการ ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายและผลกระทบของการให้บริการวิชาการต่อสังคมหรือการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของกลุ่มเป้าหมาย

เป้าหมายของความสำเร็จจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอาจแสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละ หรือค่าเฉลี่ย ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงการประเมินความสำเร็จของโครงการเป็นร้อยละ

มิติการประเมิน	กลุ่มเป้าหมาย	
	ครู/อาจารย์/นักวิชาการ/ นิสิตนักศึกษา	ชาวบ้าน/ชุมชน/สังคม
1.จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2.ความรู้ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3.ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.ผลกระทบของการให้บริการวิชาการต่อสังคมหรือการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของกลุ่มเป้าหมาย	มีการนำประโยชน์/ ผลกระทบไปใช้	มีการนำประโยชน์/ ผลกระทบไปใช้

หมายเหตุ ในแต่ละสาขาต้องมีโครงการบริการวิชาการที่บูรณาการกับการเรียนการสอนร้อยละ 10 ของโครงการบริการวิชาการทั้งหมด และต้องมีโครงการบริการวิชาการที่บูรณาการกับการวิจัยร้อยละ 10 ของโครงการบริการวิชาการทั้งหมด

ตารางแสดงการประเมินความสำเร็จของโครงการ

มิติการประเมิน	กลุ่มเป้าหมาย	
	ครู/อาจารย์/นักวิชาการ/ นิสิตนักศึกษา	ชาวบ้าน/ชุมชน/สังคม
1. ความรู้ความเข้าใจของ กลุ่มเป้าหมาย	ข้อคำถามย่อยเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อย กว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5	ข้อคำถามย่อยเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อย กว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5
2. ความพึงพอใจของ กลุ่มเป้าหมาย	คะแนนความพึงพอใจโดยรวม เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนน เต็ม 5	คะแนนความพึงพอใจโดยรวม เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนน เต็ม 5
3. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ของกลุ่มเป้าหมาย	ข้อคำถามย่อยเกี่ยวกับการนำ ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์หรือ มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5	ข้อคำถามย่อยเกี่ยวกับการนำ ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์หรือ มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5